

ARCHIV MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

ARCHIV OBCE CHUDEROVEC

(1836) 1852 – 1945 (1946)

Inventář číslo AP 277

NAD 1214

Vlastník fondu: ČR – Státní oblastní archiv v Litoměřicích

Věra Hladíková

Ústí nad Labem 2014

Schvalovací doložka

Schvaluji níže uvedený inventář: AP 277.
Ústí nad Labem, dne 30. prosince 2016

PhDr. Vladimír Kaiser
ředitel Archivu města Ústí nad Labem

Archiv obce Chuderovec

Časový rozsah: 1852 (1836) – 1945 (1946)

Inventární jednotky: 15

Evidenční jednotky: 5

Rozsah: bm 0,30 bm

Stav ke dni: 29. 11.2016

Fond reinventarizovala: PhDr. Věra Hladíková

Inventář schválil: PhDr. Vladimír Kaiser

Počet stran: 8

Úvod

I. Vývoj organizace úřadu

Obec Chuderovec (Kleinkaudern) se rozkládá na 232 ha, leží severně od Ústí nad Labem ve výšce 438 m n. m. při okresní silnici, stavěné v letech 1836 – 1856.

Obecní úřad v Chuderově vznikl v roce 1850 na základě prozatímního obecního zřízení z roku 1849. Spadal do politického a soudního okresu Ústí nad Labem. Součástí Chuderovce se stala v roce 1850 osada Neznabohy (Niesenbahn). V polovině 17. století zde žilo 5 rodin rolníků a 1 rodina malých rolníků, žijících v 6 domech. V Neznabohách podle Berní ruly dokonce žilo v roce 1654 5 malých rolníků a 2 zahradníci v 7 domech. Právě zde se dlouhou dobu udrželo zemědělství se sadařstvím a chov dobytka jako hlavní způsob obživy obyvatelstva, zatímco v Chuderovci se pozvolna objevovalo dojíždění za prací do podniků v Ústí nad Labem. Obě obce byly před rokem 1850 součástí všebořického panství. Obecní úřad v Chuderovci fungoval do května 1945, kdy byl nahrazen místním národním výborem (místní správní komisí). Svou samostatnost si obec Chuderovec uchovala až do roku 1950, kdy byla přičleněna spolu se svou osadou Neznabohy do MNV v Chuderově. Chuderovec i Neznabohy se staly osadami Chuderova, jejich zánik byl dovršen v roce 1960, tehdy plenární zasedání ONV v Ústí nad Labem 28. 4. 1960 rozhodlo s účinností od 1. 6. 1960, že osady Chuderova (Chuderovec, Neznabohy, Mlýniště) přestaly být osadami a staly se pouze místními částmi Chuderova. V roce 1976, při další integraci obcí, se Chuderovec stal osadou (Chuderova) s místní částí Neznabohy.

V polovině 19. století žilo v Chuderovci a Neznabohách 128 obyvatel, v 80. letech stojí v Chuderovci 9 domů (v Neznabohách 14), ve kterých žije 57 lidí (v Neznabohách 74). Početní převahu si Neznabohy udržely i ve 20. století, v roce 1912 v Chuderovci žije 52 lidí, v Neznabohách 75, v roce 1921 zde žije 67 lidí v 16 domech, naproti tomu v Chuderovci 48 lidí ve 9 domech. Dokonce od 30. let obyvatelstva ubývá (v roce 1939 v obou částech dohromady 96) a trend pokračuje i během 2. sv. války. Podle sčítání obyvatelstva 1921 (2 Češi) i 1930 (1 Čech v Chuderovci) převažovalo národnostně německé obyvatelstvo.

V čele obce v roce 1850 stál obecní výbor. Ten volil ze svého středu obecní představenstvo, v čele s obecným představeným – starostou, jenž fungoval jako výkonný orgán a prováděl usnesení obecního výboru. Podle literatury a adresářů lze zjistit představené obce – Josef Ruprecht z Neznaboh (1848 – 1873), Franz Walter z Neznaboh (1874 – 1877), Franz Wagner (1877 – 1880), Josef Martinowitz z Neznaboh (1880 – 1892), Eduard Wagner 1892 – 1901, Josef Martinowitz 1901 – 1911, Eduard Wagner 1911 – 1913, Adolf Martinowitz z Neznaboh 1913 – 1927, Adolf Merold 1928 – 1938. (Ti bez označení obce jsou z Chuderovce)

Po roce 1918 dosavadní systém zůstal zachován, důsledně se začal užívat, někde i dříve, výraz obecní zastupitelstvo místo obecní výbor, rovněž tak představenstvo je nahrazeno výrazem obecní rada a skládá se z radních. Okupace pohraničí přinesla ve správě obce zásadní změnu, došlo k postátnění samosprávy jmenováním starosty a jeho dvou zástupců, tzv. přidělců, úřadem říšského landráta. Veškerá moc přešla na říšskou správu. Celé území se stalo říšskou župou sudetskou (Reichsgau Sudetenland) s novým systémem úřadů, a s důsledným uplatněním tzv. vůdcovského principu. Starosta mohl vztáhnout každou záležitost na sebe, radní netvořili žádné kolegium a nedělali společná rozhodnutí, fungovali jen jako starostovi poradci. Navíc k obecní správě patřil zmocněnec NSDAP, zajišťující soulad obecní správy s programem nacistické strany. Od října 1938 byl starostou obce Emil Focke.

Ve vsi se narodil a žil statkář a českoněmecký politik, poslanec Českého zemského sněmu a Říšské rady Franz Böns (2. 6. 1847 Chuderovec – 21. 12. 1930 Chuderovec).

II. Vývoj a dějiny fondu

Fond vznikl z činnosti Obecního úřadu v Chuderovci. Původně byl uložen na obecním úřadě, po roce 1945 v budově Místního národního výboru v Chuderovci. Do okresního archivu byly převezeny v roce 1955 torza společně s dokumenty OÚ v Chuderově, zapsán byl do knihy přírůstků 210 společně s dokumenty Obecního úřadu v Chuderově. V roce 1956 byly dokumenty popsány společně s dokumenty Obecního úřadu v Chuderově v konceptu inventáře Janem Boučkem, uspořádán a inventarizován ve sdruženém inventáři byl v roce 1961 též Janem Boučkem (AP č. 72/12). Při reinventarizaci v roce 2016 došlo k vyčlenění písemností Obecního úřadu Chuderovec a Neznabohy z fondu AO Chuderov a vytvoření samostatného fondu AO Chuderovec.

III. Archivní charakteristika fondu

Časový rozsah: 1852 (1836) – 1945 (1946)

Zachovalost a skartace: Fond se dochoval v naprostém torzu. Jsou dochovány dva podací protokoly, osm úředních knih, spisy vykazují ještě menší dochovalost. Skartace nebyla prováděna.

Archivní struktura: fond je uspořádán podle Metodického návodu na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce č.: AS/1-284/00 v následujícím systému:

Obecní úřad

Knihy

- všeobecné správy obce
- pamětní knihy
- občanské matriky, knihy evidence obyvatel
- evidenční knihy agendy bezpečnosti a veřejného pořádku
- knihy evidence čeledních a pracovních knížek
- knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech
- knihy evidence zeměbrany, dovolenců, záložníků
- knihy evidence nemovitostí, parcelní protokoly

Spisy

- registraturní pomůcky
- podací protokoly
- spisový materiál
- obec a její správa**
  - všeobecná správní činnost obce
- péče o veřejné ústavy a zařízení**
  - církevní záležitosti
- spolupůsobení ve státních záležitostech**
  - vojenské záležitosti

Účetní materiál

- účetní knihy

účetní přílohy

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Fond je dochován v naprostém torzu. Zajímavé je účetnictví chudinského fondu.

V. Záznam o vypracování inventáře

Dokumenty vzešlé z činnosti Obecního úřadu v Chuderovci vložil Jan Bouček v roce 1961 do fondu Archiv obce Chuderov, NAD 418, inventarizovaném ve sdruženém inventáři obecních úřadů okresu AP č. 72/12. Při reinventarizaci z původního fondu AO Chuderov jsme vyčlenili dokumenty vzešlé z činnosti Obecního úřadu v Chuderovci (a též Sboru dobrovolných hasičů v Chuderově 1899 – 1906, Společenstva pro elektrifikaci obce v Chuderově 1928 – 1944, rovněž tak mylně vložené stavební spisy, patřících do obce Knínice z let 1889 – 1938). V roce 2016 nově uspořádala a inventarizovala fond PhDr. Věra Hladíková, inventář schválil PhDr. Vladimír Kaiser.

Literatura

- Zevrubný popis rozdělení země království Českého, Praha 1854, s. 263
- Seznam míst v království českém, Praha 1886, s. 4
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 15. Februar 1921, I. Böhmen, Praha 1924, s. 199
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 1. Dezember 1930, I. Böhmen, Praha 1935, s. 388

Obecní úřad 1852 (1836) – 1945 (1946)

I. Knihy

1) Knihy všeobecné správy obce

Pamětní knihy

1	Pamětní kniha obce Chuderovec (Gedenkbuch der Gemeinde Klein Kaudern)	1836 – 1918	KT 1
2	Pamětní kniha obce Neznabohy (Gedenkbuch der Gemeinde Niesenbahn)	1936 – 1918	KT 1

Občanské matriky, knihy evidence obyvatel

3	Seznam obyvatel podle čísel popisných pro Chuderovec a Neznabohy (Gemeindematrik)	s. d.	zvl
---	---	-------	-----

2) Evidenční knihy agendy bezpečnosti a veřejného pořádku

Knihy evidence čeledních a pracovních knížek

4	Seznam čeledínských knížek pro osadu Chuderovec (Dienstbotenbuch)	1852 – 1939	zvl
---	---	-------------	-----

3) Knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech

Knihy evidence zeměbrany, dovolenců, záložníků

5	Přihlašovací kniha stálých dovolenců a záložníků osady Chuderovec (Meldebuch Reservemanner)	1925 – 1931	KT 1
---	---	-------------	------

Knihy evidence nemovitostí, parcelní protokoly

6	Parcelní protokol Chuderovec	1893	KT 1
---	------------------------------	------	------

II. Spisový materiál

1) Registraturní pomůcky

7	Jednací protokol (Geschäftsprotokoll), jednací protokol MNV Chuderovec	1925 – 1936, 1945 – 1946	KT 1
8	Jednací protokol (Geschäftsprotokoll)	1936 – 1945	zvl

2) Spisy

Obec a její správa

Všeobecná správní činnost obce

9	Obecní vyhlášky	1882	KT 1
---	-----------------	------	------

Péče o veřejné ústavy a zařízení

Církevní záležitosti

10	Žádost osady Neznabohy o příspěvek na zvon	1920	KT 1
----	--	------	------

Spolupůsobení ve státních záležitostech

Vojenské záležitosti

11	Seznam domobranců obce Chuderovec	1890 – 1903	KT 1
11	Seznamy branců (ročníky nar. 1852 – 1891)	1902 – 1912	KT 1
11	Seznamy domobranců a povinný odvod roč. 1871 – 1906	1908 – 1930	KT 2

III. Účetní materiál

1) Účetní knihy

12	Kniha příjmů a vydání obce Neznabohy (Eintragungs Buch)	1886 – 1938	KT 2
13	Kniha příjmů chudinského fondu obce Chuderovec a Neznabohy	1866 – 1923	KT 2

2) Účetní přílohy

14	Účetní uzávěrky (Rechnungsabschluss)	1929 – 1930	KT 2
15	Návod na vedení chudinského účetnictví	1887	KT 2